

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/156/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5814202257
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5814202257.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, v spore žalobkyne: V. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. Q. XXX/XX, M., právne zastúpenej JUDr. Jozefom Polákom, advokátom so sídlom E. L. XXXX/XX, H. V., proti žalovanému: OVP ORAVA, s.r.o., so sídlom Oravická 617/20, Trstená, IČO: 31 608 957, právne zastúpenému JUDr. Petrom Vevurkom, advokátom so sídlom Y. XXX/XX, W., o odstránenie neoprávnenej stavby, na základe odvolania žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č.k. 4C/37/2014-199 zo dňa 6. augusta 2021, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovaný **m á** voči žalobkyni **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd (ďalej v texte aj ako „súd prvej inštancie“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala uloženia žalovanému povinnosti odstrániť na vlastné náklady Lyžiarsky areál Vitanová, B - Zasněžovací systém - SO B07, 08,09 Vonkajšie silnoprúdové rozvody NN - Vetva A, A1, A1-1, SO A05 - vonkajšie osvetlenie zjazdovej trate, SO B10 - vonkajšie silnoprúdové rozvody NN k ČS II, SOB11-HTÚ a protierózne úpravy AQUASOL, postavené na pozemkoch žalobkyne, konkrétne na parc. reg. „C“ č. 8375/29, 8375/30, 8630/22, 8630/23, zapísaných na LV č. XXXX pre obec a katastrálne územie U. a pozemkoch parc. reg. „C“ parc. č. 8375/31 a 8375/32 zapísaných na LV č. XXXX pre to isté katastrálne územie (ktorých geodetické zameranie je uvedené v technickej správe spoločnosti GEOMAL Slovensko s.r.o. so sídlom J. Hertela 284/2, 028 01 Trstená, IČO: 3674273 číslo: 3674273-69/2019 zo dňa 19.12.2019, autorizačne overenej Ing. U. G., autorizovaným geodetom a kartografom).

2. Východiskovo súd prvej inštancie poukázal na prechodné ustanovenia Civilného sporového poriadku a v nich obsiahnutý princíp okamžitej aplikability procesnoprávných noriem, ktorý znamená, že nová procesná úprava sa použije na všetky konania a to i na konanie začaté pred dňom účinnosti CSP.

3. Následne, v súvislosti s „vecným“ posúdením okresný súd konštatoval (bod 27 jeho odôvodnenia), že : „Čo sa týka vecnej legitímácie v predmetnom konaní, stavba o ktorej odstránenie sa v súdenom prípade jedná je vo vlastníctve nielen žalobkyne, ale aj ďalšieho účastníka, čo vyplýva z výpisu LV č. XXXX, z ktorého je zrejmé, že výlučnou vlastníčkou parciel č. 6798/22 orná pôda o výmere 99 m2, č. 6867/47 TTP o výmere 317 m2, č. 8375/27 TTP o výmere 1856 m2, č. 8375/28 TTP o výmere 748 m2, č. 8375/30 TTP o výmere 1320 m2, č. 8630/22 TTP o výmere 765 m2 a č. 8630/23 TTP o výmere 1383 m2 je žalobkyňa V. U..

Z výpisu LV č. XXXX vyplýva, že vlastníckmi parciel registra „C“ evidované na katastrálnej mape ako parc. č. 8375/31 TTP o výmere 917 m2 a parc. č. 8375/32 TTP o výmere 1094 m2 je v 1 R. Y. a v 3 V. U..“

4.Súd prvej inštancie uzavrel, že v danom prípade sa jedná o odstránenie stavby, ktorá prechádza parcelami evidovanými na LV č. XXXX a na LV č. XXXX, preto nemôže žalobu prejednať len s niektorým spoluvlastníkom. Keďže u spoluvlastníkov pozemku ide o nerozlučné spoločenstvo v zmysle § 77 CSP, ktoré je spoločenstvom núteným podľa § 78 CSP, ten spoluvlastník pozemku, ktorý nie je žalobcom, zákonite musí byť v konaní označený na strane žalovanej. V opačnom prípade nie je možné žalobe vyhovieť pre nedostatok vecnej legitímácie.

5.O trovách konania rozhodol okresný súd tak, že žalovanému priznal ich náhradu v rozsahu 100 %.

6.Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalobkyňa, ktorá sa domáhala jeho zmeny v podobe vyhovenia žalobe v celom rozsahu.

7.Primárne okresnému súdu vytykala zmätočné odôvodnenie právneho názoru v bode 27 odôvodnenia, ktoré je prejavom povrchného skúmania skutkového stavu a rozhodovania bez znalosti veci.

8.Následne za absurdný označila odvolateľka názor súdu prvej inštancie, že by mal byť na strane žalovaného, ako pasívne vecne legitimovaný aj R. Y.. Žalobkyňa sa totiž domáha odstránenia stavby, ide teda o zásah do práv vlastníka stavby a nie spoluvlastníka pozemku. R. Y. neuzavrel so žalovanou žiadny právny vzťah a preto nebol dôvod, aby bol na strane žalovaných, keďže nie je a nebol spoluvlastníkom stavby a je len minoritný spoluvlastník nepodstatnej časti pozemkov, ktoré sú obmedzené v užívaní neoprávnenou stavbou.

9.Ďalej žalobkyňa zdôraznila, že CSP neupravuje možnosť súdu prisúdiť niečo iné ako strany požadujú, upravuje len možnosť prisúdiť viac. Z toho vyplýva, že rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22Cdo 4082/2013 nemožno aplikovať na súdený prípad.

10.Okrem toho, súd prvej inštancie nijakým spôsobom nenaznačil žalobkyni v rámci predbežného posúdenia veci, že hodlá rozhodnúť o zriadení vecného bremena za náhradu, ktoré by malo byť nevyhnutné na výkon vlastníckeho práva k stavbe. Žalobkyňa nepožadovala zriadenie vecného bremena za náhradu, domáhala sa len odstránenia stavby, pričom CSP neumožňuje súdu prvej inštancie, aby rozhodol inak. Ide preto zo strany súdu prvej inštancie o prekvapivé rozhodnutie. Pokiaľ sú splnené podmienky na rozhodnutie o odstránení stavby, nebolo potrebné, aby súd skúmal dostatočný rozsah aktívne vecne legitimovaných účastníkov, resp. aby skúmal dostatočný rozsah pasívne vecne legitimovaných účastníkov konania.

11.Za súčasnej právnej úpravy Slovenskej republiky nemôže ísť podľa žalobkyne o tzv. nútené procesné spoločenstvo. Zopakovala, že v podstatnej väčšine pozemkov je výlučnou vlastníčkou pozemkov, na ktorých neoprávnená stavba stojí a preto je veľmi nespravodlivé, aby v takomto prípade bola neúspešná v žalobnom návrhu, nakoľko postačuje neoprávnený zásah na pozemkoch, ktorých je výlučnou vlastníčkou a súd túto skutočnosť v napadnutom rozsudku nezobral na vedomie. Súd prvej inštancie mal zistené, že neexistovalo žiadne stavebné povolenie, ktoré by dovoľovalo lokalizovať neoprávnenú stavbu na pozemkoch, ktoré sú predmetom skúmania. Taktiež neexistuje žiaden písomný ani ústny súhlas bývalých vlastníkov pozemku, ktorí vlastnili pozemky žalobkyne v čase realizácie stavby a preto je vysoko nepravdepodobné, aby súd mal dôvod rozhodnúť inak, ako je formulovaný žalobný petit. S ohľadom na skutočnosť, že žalovaný nikdy nemohol byť v dobrej viere pri uskutočňovaní stavby o tom, že mu patria pozemky, na ktorých stavbu vykonal, súd nemôže rozhodnúť o vyporiadaní tohto sporu inak, len jeho vyhovením žalobného návrhu a preto súd prvej inštancie nemohol uvažovať o povinnej účasti minoritného spoluvlastníka minoritnej časti pozemkov R. Y.. Dodala, že na sporných pozemkoch nie je lokalizovaná klasická stavba, ale ide len o technológiu súvisiacu so zasnežovaním iných pozemkov. Pre účelnosť využitia zasnežovania postačuje lokalizovanie technológie na iných pozemkoch, ktoré sú využité pre zasnežovanie a zároveň sú vysporiadané tak, že nepatria ani žalobkyni a ani R. Y..

12.V písomnom vyjadrení žalovaný uviedol, že odvolanie žalobkyne považuje za nedôvodné v celom rozsahu.

13.Nie je totiž podstatné, či žalobkyňa je „väčšinovou“ spoluvlastníčkou pozemkov, na ktorých sa stavba nachádza. Súd nemá inú možnosť, ak zistí, že nie je splnená podmienka účasti všetkých subjektov právneho vzťahu, tj. všetkých spoluvlastníkov pozemkov, na ktorých sa stavba o ktorej odstránenie sa jedná, nachádza, ako žalobu pre nedostatok vecnej legitímácie zamietnuť. Súd v konaní o odstránení neoprávnenej stavby musí vyporiadať celý hmotnoprávny vzťah vzniknutý zriadením neoprávnenej stavby so všetkými spoluvlastníkmi pozemkov, na ktorých sa stavba nachádza. Súd prvej inštancie preto správne vo veci rozhodol, ak žalobu zamietol pre nedostatok okruhu účastníkov konania.

14. Súčasne žalovaný poukázal na závery vyplývajúce z rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR zo dňa 28. 1. 2009, sp. zn. 22 Cdo 1120/2006, v zmysle ktorých: „Ak na cudzí pozemok zasahuje neoprávnené len časť cudzej stavby, možno sa domáhať odstránenia tejto časti. V tomto prípade nemožno žalovanému nariadiť odstránenie celej stavby, ale len tej časti, ktorá leží na pozemku žalobcu.“ K odstráneniu stavby sa vyjadril Najvyšší súd ČR v rozsudku sp. zn. 22 Cdo 432/2002 tak, že: „Pri rozhodovaní o odstránení neoprávnenej stavby súd prihliada predovšetkým na povahu a rozsah hospodárskej straty, ktorá by odstránením stavby vznikla, na to, či vlastník stavby a jeho rodina v stavbe býva alebo nie, aký je rozsah zastavaného pozemku, či vlastník stavby vedel, že stavia na cudzom pozemku alebo naopak, či staval v dobrej viere, že mu pozemok patrí a až dodatočne podľa geodetického zamerania a podľa vykonanej opravy zistil opak. Súd musí v týchto prípadoch porovnať hospodársku a inú stratu, ktorá by odstránením stavby vznikla, so záujmom na ďalšom využití stavby. Je potrebné prihliadnuť i na dôvody, pre ktoré vlastník pozemku riadne nezakročil proti neoprávnenej stavbe v dobe jej realizácie a ak vlastník pozemku o neoprávnenej stavbe vedel, tiež na dobu, ktorá od zriadenia stavby uplynula. V prípade, že vlastník pozemku od počiatku o neoprávnenej stavbe vedel a bez vážneho dôvodu sa na stavebnom úrade alebo na súde nedomáhal zastavenia stavebných prác a bráni sa až po dokončení stavby, je potrebné zvážiť, či jeho konanie nie je šikanou a či by rozhodnutie o odstránení stavby nebolo v rozpore s dobrými mravmi.“ V intenciách citovaného považuje žalovaný za významné, že žalobkyňa je manželkou R. U. st., predsedu predstavenstva, od roku 2009 podpredsedu predstavenstva akciovej spoločnosti AFRESH, a.s., Trstená, ktorá stavbu Lyžiarskeho areálu Vrchdolinky realizovala a ktorý mal vedomosť o realizáciu všetkých stavieb v areáli Lyžiarskeho strediska, pretože ako člen predstavenstva sa aktívne zúčastňoval rokovaní na stavebnom úrade a pri všetkých záležitostiach strediska. Podaná žaloba je teda šikanózna, keďže túto mal „údajne“ podať najskôr R. U. ml. a následne do konania vstúpila manželka R. U., V. U.. Už z výpovede svedka R. U. ml. na pojednávaní dňa 11.6.2021 vyplýva, že pôvodný žalobca ani nemal vedomosť o podanej žalobe a právnomu zástupcovi nepodpísal splnomocnenie.

15. Napokon, za nedôvodnú s poukazom na výsledky dokazovania považuje žalovaný žalobu aj z dôvodu, že bolo preukázané, že len nepatrná časť technologického zariadenia je umiestnená na sporných pozemkoch, pričom: „Sankciu v podobe odstránenia neoprávnenej stavby na náklady stavebníka/vlastníka stavby (§ 135c ods. 1 OZ) súd nariadi za predpokladu, že jej odstránenie je účelné (napr. stavebník nebol pri jej zriaďovaní dobromyseľný). Ak súd dospeje k záveru, že podmienky na odstránenie stavby nie sú splnené, prikáže stavbu za náhradu do vlastníctva vlastníkovi pozemku (§ 135c ods. 2 OZ); na uvedený postup je však potrebný súhlas vlastníka pozemku. Ak však súd zistí, že so zreteľom na okolnosti prípadu bude spravodlivé a v súlade s dobrými mravmi, aby vlastníctvo stavby ostalo nedotknuté, zriadi na výkon vlastníckeho práva k stavbe vecné bremeno (§ 135c ods. 3 OZ). Súčasne rozhodne o náhrade patriacej vlastníkovi pozemku. Pri rozhodovaní o konkrétnom spôsobe vyrovnania nie je súd viazaný žalobným petitom, preto aplikácia navrhovaného postupu riešenia vzťahu medzi vlastníkom pozemku a neoprávneným stavebníkom závisí od jeho úvahy. Keďže v danom prípade súd dospel k záveru, že odstránenie stavby nie je účelné a na prikázanie stavby do vlastníctva žalobcov (vlastníkov pozemkov) nie sú splnené podmienky, správne rozhodol o zriadení vecného bremena podľa § 135c ods. 3 OZ, a to aj bez návrhu žalobcov. Taký návrh totiž nebol ani podmienkou na vydanie rozhodnutia.“ (II. ÚS 103/07- 25 z 24. mája 2007).

16. V písomnom vyjadrení k stanovisku žalovaného žalobkyňa uviedla, že v súdenom prípade je vlastník stavby len žalovaný a len voči nemu sa domáha, aby odstránil neoprávnenú stavbu. Rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sa preto nevzťahuje na súdený prípad, keďže žalovaný nie je spoluvlastník stavby. Ďalej zopakovala, že je výlučnou vlastníčkou väčšiny dotknutých parciel.

17. Pokiaľ sa žalovaný bráni tým, že ide o šikanózne uplatňovanie práva, to by bolo pravdivé, pokiaľ by žalovaný mal stavebné povolenie, alebo aspoň súhlas predchádzajúcich vlastníkov pozemkov na realizáciu stavby technického zamerania na týchto pozemkoch. V súdenom prípade je však preukázané, že technickú stavbu, ktorej odstránenia sa žalobkyňa domáha, žalovaný zriadil bez akéhokoľvek vedomia bývalých spoluvlastníkov právnych predchodcov žalobkyne. Pozemky sa nachádzajú v extraviláne a bývalí vlastníci pozemkov, ktoré patrili obyvateľom obce U., boli obídení a nemali možnosť sa domáhať zastavenia stavebných prác. Nemohli zabrániť dokončeniu stavby, pretože realizácia stavby bola nad rámec stavebného povolenia na iných pozemkoch, pričom stavebník, ktorým bol žalovaný, zneužil svoje stavebné povolenie a rozšíril technickú stavbu nezákonne aj na pozemky, ktoré patria žalobkyňi.

18. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané subjektívne legitimovanou (neúspešnou) stranou sporu (§ 359 CSP), v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods.

1 CSP), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 379 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario za použitia § 219 ods. 3 v spojení s 378 ods. 1 CSP) rozsudok okresného súdu potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny.

19. Úvodom je potrebné stotožniť sa s tvrdením/hodnotením odvolateľky, že odôvodnenie okresného súdu obsiahnuté v bode 27 (doslovne citované v bode 3 tohto odôvodnenia) je zmätočnou formuláciou. Stavba o odstránenie ktorej sa v súdenom prípade jedná, je totiž vo vlastníctve žalovaného, nie vo vlastníctve žalobkyne, ani v spoluvlastníctve žalobkyne a „ďalšieho účastníka“. Naopak, žalobkyňa je spolu/vlastníčkou pozemkov dotknutých predmetnou stavbou.

20. Uvedené však nepredstavuje určujúcu úvahu, na ktorej založil súd prvej inštancie zamietnutie žaloby. Tou (úvahou) je záver okresného súdu o neúplnom okruhu sporových strán a tým spôsobenom nedostatku vecnej legitímácie, obsiahnutý v bode 29 jeho odôvodnenia. Ako vyplýva z obsahu predostretého odvolania, žalobkyňa je zrejme, v čom spočíva vyššie opísaný „omyl“ okresného súdu pri zhrnutí skutkových zistení, pričom tento (omyl) nemá vplyv na konečný právny záver okresného súdu, voči ktorému žalobkyňa mohla predostrieť (a aj predostrela) plnohodnotnú odvolaciu argumentáciu. Možno teda čiastočne uzavrieť, že označené pochybenie súdu prvej inštancie v konkrétnostiach súdnej veci nie je, bez ďalšieho, dôvodom na zrušenie napadnutého rozsudku.

21. Obdobne, ani z námietky prekvapivosti dotknutého rozhodnutia nie je možné vyvodiť odlišný záver (než obsiahnutý v poslednej vete predchádzajúceho bodu). Bolo by síce nepochybne procesne vhodnejšie, pokiaľ by okresný súd upozornil na zamýšľanú právnu úvahu, v každom prípade, konanie pred súdom prvej inštancie a súdom odvolacím tvorí/predstavuje celok a žalobkyňa mala v rámci odvolacieho konania vytvorený priestor pre prezentovanie dôvodov svojho nesúhlasu so závermi okresného súdu.

22. Pokiaľ ide o časť odvolacej argumentácie smerujúcej voči meritu veci, táto opodstatnená nie je. Už v samotnej žalobe žalobkyňa (náležite) uplatnený nárok skutkovo i právne vymedzila ako problematiku neoprávnenej stavby na cudzom pozemku. Z relevantnej právnej úpravy - 135c OZ - predmetného inštitútu pritom vyplýva, že ide o konanie, kde z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyporiadania vzťahov medzi stranami a teda súd nie je viazaný žalobným návrhom (§ 216 CSP).

23. Nadväzne/súčasne platí, že výsledkom posudzovania/hodnotenia jednotlivých spôsobov vyporiadania vzťahov (medzi vlastníkom pozemku a stavby) môže byť nie len odstránenie stavby (žalobou požadované), ale napr. i prikázanie stavby do vlastníctva vlastníkovi pozemku, zriadenie vecného bremena v prospech vlastníka pozemku a iné.

24. A práve konštatované nevyhnutne vedie k procesnej konzekvencii v podobe nerozlučného procesného spoločenstva u všetkých podielových spoluvlastníkov dotknutých pozemkov, nakoľko len tak je možné pristúpiť zo strany súdu k niektorému z opísaných riešení sporného vzťahu medzi majiteľom pozemku a stavby. Inými slovami, súd by (napr.) nemohol prikázať stavbu do vlastníctva tomu spoluvlastníkovi pozemku, ktorý nie označenou stranou sporu a to bez ohľadu na to, či na strane žalujúcej alebo žalovanej. Bez akejkoľvek právnej relevancie z rozoberaného hľadiska logicky ostáva skutočnosť akcentovaná žalobkyňou, že druhý spoluvlastník pozemkov je len minoritným spoluvlastníkom (o to viac, že v okolnostiach súdnej veci sa ani nejedná o nezanedbateľný podiel, ale o 1-inu).

25. Rozhodnutie podľa § 135c OZ vždy zasiahne do právnych pomerov vlastníka neoprávnenej stavby a vlastníka pozemku. Ak sú tieto nehnuteľnosti v spoluvlastníctve viacerých osôb, budú dotknuté práva všetkých spoluvlastníkov, preto musia byť účastní súdneho konania. Tí z nich, ktorí by sa konania nezúčastnili, by neboli výrokom rozhodnutí viazaní a rozhodnutie by voči nim nevytvorilo prekážku res iudicata. Opisovaná procesná situácia je teda špeciálnou vo vzťahu k všeobecnej zásade (§ 139 OZ), že domáhať sa ochrany z porušenia práv vo vzťahu k predmetu podielového spoluvlastníctva sa môže ktorýkoľvek (aj len jeden) zo spoluvlastníkov.

26. Je teda vecne správnym záver okresného súdu, že neoznačenie všetkých spoluvlastníkov dotknutých pozemkov ako strán sporu, zakladá nemožnosť vyhovieť žalobe z dôvodu nedostatku vecnej legitímácie. Konštatovaný záver sa primárne týka pozemkov, ktoré sú v podielovom spoluvlastníctve žalobkyne a R. Y., určujúci procesný dôsledok však nadväzne dopadá na všetky pozemky, ktoré sú predmetom konania a to z dôvodu, že súbor vecí, ktorých odstránenie/vyporiadanie sa žalobkyňa formulovaným petitom domáha, nie je možné (bez ďalšieho súdom) rozčleniť osobitne na časť nachádzajúcu sa na pozemkoch vo výlučnom vlastníctve žalobkyne a na časť v podielovom spoluvlastníctve žalobkyne a R. Y.. Inými slovami, procesná situácia vyvolaná/spôsobená žalobkyňou neoznačením druhého

podielového spoluvlastníka časti pozemkov vedie v osobitostiach súdnej veci k nemožnosti súdneho vyporiadania celej v petite označenej nehnuteľnosti žiadnym spôsobom osobitne pre pozemky vo výlučnom vlastníctve žalobkyne a osobitne pre pozemky v podielovom spoluvlastníctve žalobkyne a R. Y..

27. Na základe uvedeného krajský súd potvrdil napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku vo veci samej.

28. Nadväzne, potvrdenie posudzovaného rozhodnutia v meritórnej časti, od ktorej je výrok o trovách konania priamo závislý, zakladá vecnú správnosť aj dotknutého bezprostredne podmieneného výroku o nároku na náhradu trov. Len na okraj krajský súd dopĺňa, že okresný súd náležite aplikoval zásadu úspechu v spore.

29. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP. Odvolateľka - žalobkyňa nebola v tomto štádiu konania (vôbec) úspešná, čo zakladá plný procesný úspech žalovaného voči nej. O konečnej/konkrétnej výške týchto trov (po posúdení uplatnených trov v zmysle hľadísk uvedených v § 251 CSP) rozhodne v zmysle § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie.

30. Toto rozhodnutie krajského súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolanie možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených väd. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť zastúpenia advokátom neplatí v prípadoch uvedených v § 429 ods. 2 CSP.